

BYE BYE CURATOR?

Studieavond curatoren Balie West-Vlaanderen – 26 maart 2024

Gauthier VANDENBOSSCHE – Assistent, UGent

AGENDA

- **Lege boedel-problematiek:**
 - Gisteren
 - Vandaag
 - Morgen

INLEIDING

INLEIDING

- **Wet 7 juni 2023 tot omzetting van Richtlijn 2019/1023 en houdende diverse bepalingen inzake insolventie**
 - Art. 273. Deze wet treedt in werking op **1 september 2023**
 - Ondernemingen die voldoen aan de **faillissementsvoorwaarden** kunnen, onder bepaalde voorwaarden, **gerechtelijk** worden **ontbonden** met een onmiddellijke sluiting van de vereffening
 - In de plaats van failliet worden verklaard
 - Zgn. *‘gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand’*
 - **Wat?** Mogelijkheid om bepaalde ondernemingen **zonder** aanstelling van een **curator** gerechtelijk te ontbinden en onmiddellijk de vereffening te sluiten
 - **Bedoeling?** Bieden van een oplossing voor **lege boedels**

INLEIDING

- **Nieuwe gerechtelijke ontbindingsgrond (*gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand*) in Boek XX WER, weerspiegeld in WVV**
 - Art. XX.100 WER: **faillissementsvonnis**
 - Schuldenaar | Duurzame staking van betaling | Geschokt krediet
 - → In **staat van faillissement**
 - → **Faillietverklarend vonnis** (op aangifte of dagvaarding)
 - Toevoeging van mogelijkheid om **alternatieve vordering** tot **vereffening** in te stellen
 - Art. XX.100, lid 2 WER: verzoek tot uitspreken gerechtelijke ontbinding door verzoekers tot faillietverklaring
 - Art. XX.100, lid 3 WER: vraag tot gerechtelijke ontbinding door entiteit die vatbaar is voor ontbinding en aangifte doet van faillissement
 - Art. XX.100, lid 4 WER: geen significante activa voorhanden en algemeen belang
 - Art. XX.100, lid 5 WER: vervolg via WVV
 - Art. 2:74/1 WVV: gerechtelijke ontbinding van vennootschap
 - Art. 2:113, §3, lid 2 en 2:114; §3, lid 2 WVV: onmiddellijke sluiting vereffening voor verenigingen en stichtingen

GISTEREN

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- **Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding**
 - Faillissementsprocedure vs. ontbinding-vereffeningsprocedure
 - Beide **liquidatieprocedures**
- **(i) Faillissementsprocedure**
 - Schuldenaar | Duurzame staking van betaling | Geschokt krediet
 - → In staat van faillissement → Faillissementsvonnis
 - Aanstelling **curator**, met als opdracht:
 - Art. XX.98 WER *De faillissementsprocedure strekt ertoe het vermogen van de schuldenaar onder bevoegdheid van een curator te plaatsen die **belast is** het vermogen van de gefailleerde te **beheren** en te **vereffenen** en de opbrengst ervan te **verdelen** onder de schuldeisers.*

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (i) Faillissementsprocedure – vervolg I
 - Gesloten **na vereffening**
 - Gesloten wegens **ontoereikend actief**
 - **Situatie?** (Opbrengst van) actief blijkt ontoereikend om vermoedelijke kosten voor beheer en vereffening van faillissement (zgn. *boedelkosten*) te dekken
 - O.a. kosten voor bewaren activa, kosten voor opmaken inventaris, kosten realisatie activa en **minimum ereloon curator** (*infra*)
 - Curator stelt situatie vast → **verzoekt** rechtbank sluiting van faillissement uit te spreken
 - Op elk ogenblik, zelfs wanneer inventaris nog niet is opgesteld of eerste pv verificatie
 - **Gevallen?**
 - Helemaal geen actief
 - Beperkt actief, maar onvoldoende om boedelkosten te dekken
 - Eventueel omvangrijk actief, maar volledig opgeslorpt door één bevoorrechte SE
 - Eventueel omvangrijk actief, maar waarde overtroffen door kosten (bv. bodemsanering)
 - Mogelijk actief, maar kans op potentieel positieve uitkomst weegt niet op (bv. aansprakelijkheidsvordering)

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- **Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding**
 - **(i) Faillissementsprocedure – vervolg II**
 - Gesloten **na vereffening**
 - Gesloten wegens **ontoereikend actief**
 - **Gevolgen?**
 - Einde aan mandaat curatoren en faillissementswerkzaamheden
 - Zodoende vermijden van verdere kosten (bv. geen oproeping SEs)
 - Ontbinding van rechtspersoon en onmiddellijke sluiting van de vereffening
 - Bestuurders worden t.a.v. derden als vereffenaars van rechtswege beschouwd

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht
 - **Doestelling**? Als gevolg van ontbinding vennootschap, **activa verzilveren** en **schulden terugbetalen** (cfr. faillissement)
 - Betalen van SEs door tegeldemaking actief en verzekeren gelijkheid Ses (cfr. faillissement)
 - Samenloop (cfr. faillissement)

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht – vervolg I
 - **Impact van het faillissementsrecht** op de ontbinding-vereffening
 - Vereffeningswetgeving erop gericht (geweest) om te vermijden dat vereffening wordt gebruikt om faillissementsprocedure te **omzeilen**
 - Bijzondere gevolgen faillissementsprocedure: aanstelling curator, verdachte periode, bijzondere aansprakelijkheden
 - **Vraagstuk** – Kan een vennootschap in vereffening worden gesteld op het **ogenblik dat aan de faillissementsvoorwaarden is voldaan?** In beginsel niet (*infra*)
 - Zodra faillissementsvoorwaarden vervuld: faillissement onafwendbaar

LEGE BOEDEL – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht – vervolg II
 - **Vraagstuk** – Kan een **ontbonden vennootschap** in vereffening failliet worden verklaard?
 - AVA beslist tot vrijwillige ontbinding → vereffening
 - Art. XX.99, lid 4 WER: *De ontbonden rechtspersoon kan failliet worden verklaard tot zes maanden **na het sluiten van de vereffening**.*
 - Tijdens ontbinding is vereffenaar (nog steeds) verplicht aangifte van faillissement te doen

LEGE BOEDEL – PRE 1 SEPTEMBER 2023

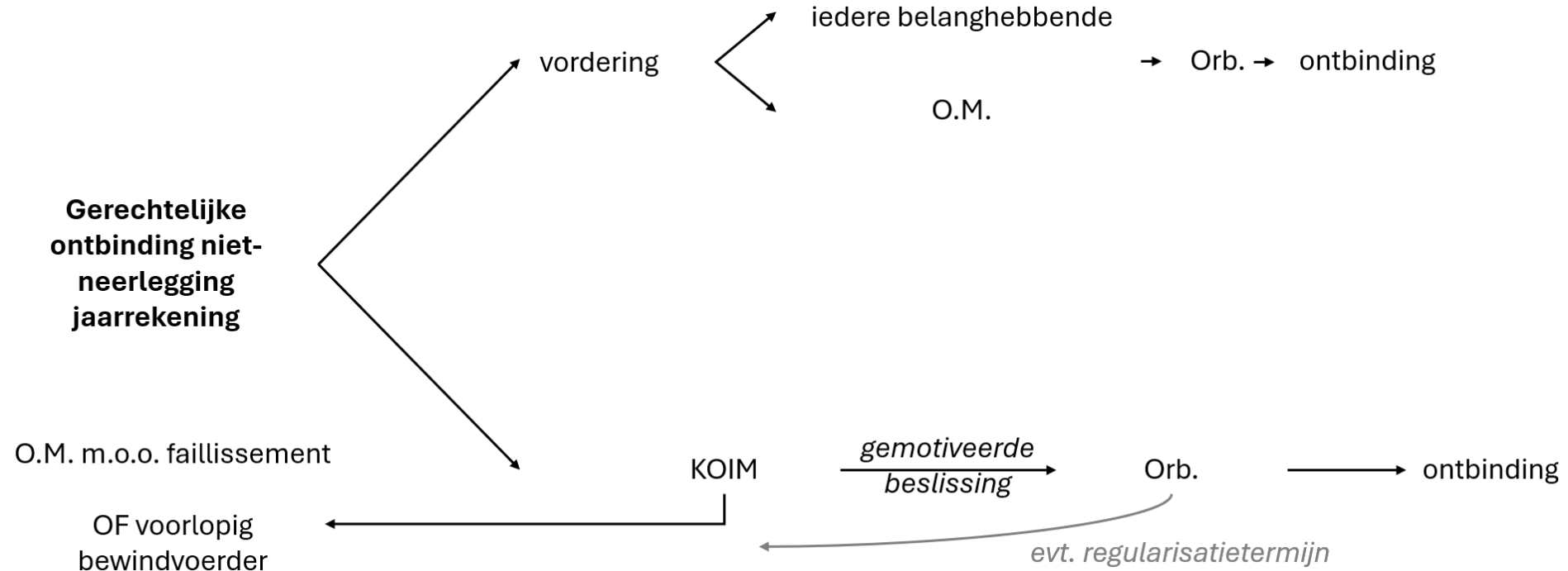
- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht – vervolg III
 - **Vraagstuk** – Kan een **ontbonden vennootschap** in vereffening failliet worden verklaard?
 - **Deficitaire vereffening** kan alternatief vormen voor faillissement
 - Deficitair: activa volstaan niet om alle schuldeisers te voldoen
 - *Wanneer* voldoet een vennootschap in (deficitaire) vereffening aan de faillissementsvoorwaarden, i.h.b. geschokt krediet?
 - Bijzondere beoordeling
 - Deficitaire vereffening *op zich* volstaat niet
 - (Behoud van) vertrouwen SEs in vereffening doorslaggevend
 - (Geen) geschokt krediet (Cass.-RS):
 - Ontbinding **zonder bedrog** plaatsgevonden (bv. niet onttrekken aan bijzondere aansprakelijkheden of verdachte periode)
 - Ontbinding verloopt in goede omstandigheden, met (behoud van) werkelijk (niet-fictief) vertrouwen van **toereikende meerderheid van SEs**
 - Wantrouwen laten blijken (?)
 - Aanwijzingen dat SEs benadeeld *kunnen* worden?
 - Toestemming op basis van regelmatige en transparante **informatie** (niet onvolledig of verkeerd)
 - → 'Voorkomen' van faillissement, zelfs indien vereffening deficitair

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht – vervolg IV
 - **Vraagstuk** – Kan een **ontbonden vennootschap** in vereffening failliet worden verklaard?
 - **Deficitaire vereffening** kan alternatief vormen voor faillissement
 - Deficitair: activa volstaan niet om alle schuldeisers te voldoen
 - Rechterlijke controle
 - Art. 2:84 WVV: **benoeming vereffenaars** voorleggen aan Orb.
 - Art. 2:97 WVV: **verdelingsplan** voorleggen aan Orb.
 - Eens faillissementsvoorwaarden voldaan: faillissement onafwendbaar
 - M.a.w. **geen keuzemogelijkheid tussen ontbinding-vereffening en faillissement**
 - Wegens verschillen in waarborgen

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) Vereffeningprocedure binnen het vennootschapsrecht
 - **Gerechtelijke ontbinding** wegens laattijdige neerlegging jaarrekening

LEGE BOEDELS – PRE 1 SEPTEMBER 2023

- Gangbare verhouding faillissement vs. gerechtelijke ontbinding
 - (ii) **Vereffeningprocedure** binnen het vennootschapsrecht
 - **Gerechtelijke ontbinding** wegens laattijdige neerlegging jaarrekening – vervolg I
 - **Ratio legis?**
 - Vennootschappen die jaarrekening niet neerleggen, zijn niet meer economisch actief (zgn. *slapende vennootschappen*)
 - Opschoning van balanscentrale
 - Zuivering van het vennootschapsrecht
 - Bedoeld als alternatief voor faillissementsprocedure
 - Dagvaarden in faillissement (of gerechtelijke ontbinding) geen prioriteit O.M. (?)
 - Werklast
 - **Vervolg van procedure**: ontbinding → vereffening
 - Rechtbank kan een vereffenaar **aanwijzen**, of vereffening **onmiddellijk sluiten** zonder aanstelling vereffenaar (indien niet nuttig om vereffenaar aan te stellen)
 - Vereffenaar nog steeds gehouden aangifte te doen van staking betaling

SAMENGEVAT

- (vrijwillige) (deficitaire) **ontbinding-vereffening**
 - Cass. 5 juni 2020, AR C.19.0550.F
 - *De vennootschap die in vereffening wordt gesteld, blijft krediet genieten wanneer haar **schuldeisers hun vertrouwen in deze beslissing en in het verloop van de vereffening behouden**, voor zover dit vertrouwen op regelmatige en transparante wijze wordt verkregen. De vennootschap, waarvan de ontbinding gebeurt met bedrieglijke benadeling van de rechten van de schuldeisers of, waarvan de ontbinding toelaat te ontsnappen aan de bijzondere aansprakelijkheden die verbonden zijn aan de staat van faillissement of aan het in vraag stellen van handelingen die werden gesteld tijdens de verdachte periode, waarbij de ontbinding plaatsvindt in hun nadeel, steunt niet op het vertrouwen van de schuldeisers, zelfs wanneer deze hun wantrouwen niet zouden hebben geuit.*
- **Gerechtelijke ontbinding**-vereffening, met onmiddellijke sluiting van de vereffening (bv. niet-neerlegging jaarrekening)
- **Faillissement**(sprocedure)
 - Art. XX.98 WER
 - De faillissementsprocedure strekt ertoe het vermogen van de schuldenaar onder bevoegdheid van een curator te plaatsen die belast is het vermogen van de gefailleerde te beheren en te vereffenen en de opbrengst ervan te verdelen onder de schuldeisers.
 - Art. XX.99 WER
 - *De schuldenaar die op duurzame wijze heeft opgehouden te betalen en van wie het krediet geschokt is, bevindt zich in staat van faillissement.*

faillissements-
voorwaarden
voldaan

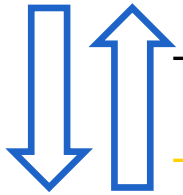
VANDAAG

LEGE BOEDELN – POST 1 SEPTEMBER 2023

- Kan een vennootschap in vereffening worden gesteld op het ogenblik dat aan de faillissementsvoorwaarden is voldaan? ~~In beginsel niet.~~ **Ja.**
 - W. 7 juni 2023: faillissementswetgeving aangepast om eenvoudiger ondernemingen in bepaalde omstandigheden te vereffenen
 - Toevoeging nieuwe grond gerechtelijke ontbinding: gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand
 - Rechtbank stelt vast dat **faillissementsvoorwaarden vervuld** zijn:
 - Openen van faillissementsprocedure, OF
 - Gerechtelijk ontbinden en vereffenen, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan
 - (Verplichting tot aangifte faillissement blijft onverlet)

SAMENGEVAT

- (vrijwillige) **ontbinding-vereffening**
- **Gerechtelijke ontbinding**-vereffening, met onmiddellijke sluiting van de vereffening
- Faillissementstoestand:

– **Faillissementsprocedure**

– **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand**

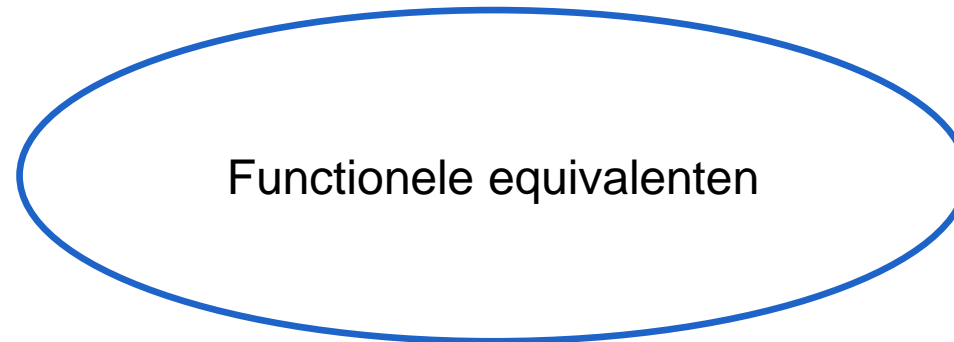
- [...] de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor het faillissement zijn vervuld, de gerechtelijke ontbinding van de schuldenaar uitspreekt.
- [...] de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor een faillissement verenigd zijn, haar gerechtelijke ontbinding uitspreekt.
- Art. 2:74/1 WVV
 - De rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt op aangifte van de schuldenaar of op verzoek tot faillietverklaring en die overeenkomstig artikel XX.100 van het Wetboek van economisch recht oordeelt dat de vennootschap zich in staat van faillissement bevindt, kan beslissen het faillissement niet uit te spreken, maar de vennootschap te ontbinden.

LEGE BOEDELS – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *ratio legis***
 - In het bijzonder gericht op lege boedels
 - **Aanmoedigen** keuze voor vereffening bij staking betaling, “waar mogelijk en wenselijk”
 - Wanneer uit staking betaling blijkt dat er geen significante activa meer zijn en algemeen belang dergelijke beslissing vereist, is gerechtelijke ontbinding-vereffening “**raadzamer**”
 - “Eerder dan faillissementsprocedure moet al de nodige **kosten**”
 - “Voorkomen” van **kosten curator** die ten laste van de Belgische Staat vallen
 - Art. 6 KB 26 april 2018 *De proportionele erelonen per schijf worden vastgesteld overeenkomstig de tabel in bijlage 1, met een minimum van 1.500 euro (1.823,26 euro).*
 - Art. 6 KB 26 april 2018 *Wanneer het actief niet volstaat om de vergoedingen bedoeld in dit hoofdstuk te dekken, ontvangt de curator een forfaitaire vergoeding van 1.000 euro (1.215,51 euro) exclusief btw.*
 - “**Complexe en dure**” faillissementsprocedure weinig toegevoegde waarde

SAMENGEVAT

Ontbinding-vereffening	Faillissement
Vereffening van de onderneming (activa realiseren en schulden, in de mate van het mogelijke, betalen)	
Vereffenaar OF onmiddellijke sluiting van de vereffening	Curator = kost (?)

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: voorwaarden**
 - **Personeel toepassingsgebied: entiteiten**
 - **(i) Belanghebbende partij** – Art. XX.100, lid 2 WER *De in het eerste lid bedoelde **verzoekers tot faillietverklaring** kunnen door middel van dezelfde akte verzoeken dat de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor het faillissement zijn vervuld, de gerechtelijke ontbinding van de schuldenaar uitspreekt.*
 - Lid 1: *Onverminderd de bepalingen van Titels I en IV van dit Boek, geschiedt de faillietverklaring bij vonnis van de insolventierechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, hetzij op aangifte van de schuldenaar, **hetzij op dagvaarding van een of meer schuldeisers, van het openbaar ministerie, van de voorlopige bewindvoerder bedoeld in artikelen XX.32 en XX.83/33 of van de curator van de hoofdprocedure in het geval van een territoriale insolventieprocedure bedoeld in artikel XX.13.***

LEGE BOEDELS – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *voorwaarden***
 - **Personeel toepassingsgebied: entiteiten – vervolg I**
 - **(ii) Schuldenaar** – Art. XX.100, lid 3 WER *De **entiteit die vatbaar is voor ontbinding en vereffening** en aangifte doet van haar faillissement kan in de aangifte of op de daarop volgende zitting vragen dat de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor een faillissement verenigd zijn, haar gerechtelijke ontbinding uitspreekt.*
 - WVV
 - Deel 1. Algemene bepalingen
 - Boek 2. Bepalingen gemeenschappelijk aan de **rechtspersonen** geregeld in dit wetboek
 - Titel 8. Ontbinding en vereffening (art. 2:70 - 2:141)
 - ~~Natuurlijke personen~~

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: voorwaarden**
 - **Procedureel toepassingsgebied: verzoek**
 - Art. XX.100, lid 2 WER *De in het eerste lid bedoelde verzoekers tot faillietverklaring kunnen door **middel van dezelfde akte verzoeken** dat de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor het faillissement zijn vervuld, de gerechtelijke ontbinding van de schuldenaar uitspreekt.*
 - Art. XX.100, lid 3 WER *De entiteit die vatbaar is voor ontbinding en vereffening en aangifte doet van haar faillissement kan **in de aangifte of op de daarop volgende zitting vragen** dat de rechtbank, na te hebben vastgesteld dat de voorwaarden voor een faillissement verenigd zijn, haar gerechtelijke ontbinding uitspreekt.*
 - Steeds voorafgaand “verzoek” vereist (~~ambtshalve omzetting naar gerechtelijke ontbinding~~)
 - Via “**subsidiare**” vordering tot vereffening: inherent verbonden aan aangifte van of dagvaarding in faillissement
 - Alternatieve vordering heeft op gerechtelijke gevolgen af te leiden uit toestand van staking van betaling
 - Door schuldenaar nà dagvaarding in faillissement?
 - Na verzoek kan rechter gerechtelijke ontbinding – mits aan bijkomende voorwaarden is voldaan – **uitspreken of niet uitspreken**

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *voorwaarden***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang**
 - Art. XX.100, lid 4 WER *De rechtbank spreekt de gerechtelijke ontbinding uit wanneer er **geen significante activa voorhanden** zijn en het **algemeen belang** dergelijke beslissing vereist.*
 - De verzoeker tot faillietverklaring kan “**goede redenen** hebben om een snelle vereffening te **verkiezen** boven een faillissementsprocedure”
 - De schuldenaar zou “zich verplicht voelen aangifte te doen van zijn faillissement terwijl hij in feite een vereffening zou **verkiezen**”
 - Keuze toepassing ontbindingsgrond overgelaten aan Orb. “die **volkomen op de hoogte** is van de toestand van de schuldenaar” (?)
 - Het behoort de rechtbank toe “de geschikte modaliteiten [d.i. faillissement of ontbinding-vereffening] te beoordelen naargelang te concrete situatie”

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: voorwaarden**
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang – vervolg I**
 - Art. XX.100, lid 4 WER *De rechtbank spreekt de gerechtelijke ontbinding uit wanneer er **geen significante activa voorhanden** zijn en het **algemeen belang** dergelijke beslissing vereist.*
 - Situatie waarin er geen significante activa “**overblijven**”
 - Niet nader omschreven
 - “Dat zal in de regel het geval zijn wanneer het faillissement **ook** zou kunnen worden gesloten **wegens ontoereikend actief**”
 - Het niet “niet raadzaam” om jegens de verzoekers (?) “de **bewijslast** op te leggen voor de afwezigheid van activa: de verzoeker heeft vaak geen toegang tot die elementen, en dat zou dus betekenen dat hem een buitensporige bewijslast wordt opgelegd”
 - **Dagvaarding**: enkel bewijs faillissementsvoorwaarden, niet afwezigheid significante activa of algemeen belang
 - *Quid aangifte* door schuldenaar?
 - Rechtbank moet keuze maken tussen ontbinding en vereffening op basis van **middelen waarover zij beschikt** → “**voorafgaand**” en “**beknopt**” onderzoek
 - Voorafgaand: nog geen procedure geopend, nog geen curator aangesteld
 - Beknopt: niet dezelfde tijdsperiode als curator die overgaat tot boedelbeschrijving en plaatsbezoek

Art. 666 Ger.W. *Wanneer vermoed wordt dat het actief van een faillissement ontoereikend zal zijn om de eerste vereffeningskosten te dekken, beveelt de rechter voor wie de zaak aanhangig is, ambtshalve of op verzoek van de curator de kosteloze rechtspleging.*

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *voorwaarden***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang –
vervolg II**
 - Art. XX.100, lid 4 WER *De rechtbank spreekt de gerechtelijke ontbinding uit wanneer er **geen significante activa voorhanden** zijn en het **algemeen belang** dergelijke beslissing vereist.*
 - Invulling in RS:
 - Orb. Gent (afd. Gent), nr. O/23/00756, *onuitg.*
 - Niet ingegaan op verzoek (op aangifte): op basis van de voorgelegde stukken kon niet vastgesteld worden dat er geen significante activa voorhanden “(kunnen)” zijn

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *voorwaarden***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang – vervolg IV**
 - Art. XX.100, lid 4 WER *De rechtbank spreekt de gerechtelijke ontbinding uit wanneer er **geen significante activa voorhanden** zijn en het **algemeen belang** dergelijke beslissing vereist.*
 - Ingaan op verzoek tot vereffening als algemeen belang dit vereist “(inz. om het **sanctie-aspect** al dan niet te handhaven of om een **aansprakelijkheidsvordering** mogelijk te maken)”
 - “De **kansen** op een succesvolle aansprakelijkheidsvordering zijn **zeer gering**”
 - “Wanneer de aanstelling van een curator **weinig toegevoegde waarde** heeft doordat de kansen op een aansprakelijkheidsvordering zeer gering zijn”

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *voorwaarden***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang –
vervolg V**
 - Art. XX.100, lid 4 WER *De rechtbank spreekt de gerechtelijke ontbinding uit wanneer er **geen significante activa voorhanden** zijn en het **algemeen belang** dergelijke beslissing vereist.*
 - Invulling in RS:
 - Orb. Gent (afd. Brugge), nr. 0/23/00295, *onuitg.*
 - Rechtbank gaat niet in op vraag van schuldenaar tot gerechtelijke ontbinding: niet uitgesloten dat aansprakelijkheidsprocedures aan te orde zijn, omdat er geen jaarrekeningen zijn neergelegd

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *vervolg van de procedure***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang – vervolg V**
 - Rechtbank kiest voor gerechtelijke ontbinding → voor het vervolg wordt **vereffeningsprocedure** WVV gevolgd
 - Ontbinding van **vennootschappen** – Art. 2:74/1 WVV *De rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt op aangifte van de schuldenaar of op verzoek tot faillietverklaring en die overeenkomstig artikel XX.100 van het Wetboek van economisch recht oordeelt dat de vennootschap zich in staat van faillissement bevindt, kan beslissen het faillissement niet uit te spreken, maar de vennootschap te ontbinden.*
 - “In dat zeer specifieke geval in een ontbinding en afsluiting van de vereffening”
 - Geen eigenlijk faillissement, enkel *aanzet van* faillissementsprocedure
 - Art. 2:81 WVV *In het geval van een gerechtelijke ontbinding de rechtbank **geen vereffenaar aanwijst**, spreekt zij de ontbinding en de **onmiddellijke sluiting** van de vereffening uit.*
 - Art. 2:97 WVV *bestuurders, ten **aanzien van derden als vereffenaars** van rechtswege beschouwd, evenwel zonder de bevoegdheden die de wet en de statuten met betrekking tot de verrichtingen van de vereffening toekennen aan de vereffenaar benoemd in de statuten, door de algemene vergadering of door de rechtbank.*
 - Art. 2:85 WVV *In afwijking van artikelen 2:83 en 2:84 kunnen bij een gerechtelijke ontbinding één of meerdere **vereffenaars worden aangewezen** door de rechtbank die de ontbinding uitspreekt. Ingeval één of meerdere vereffenaars een rechtspersoon zijn, wijst de rechtbank tevens de natuurlijke persoon aan die de rechtspersoon vertegenwoordigt. Zij bepaalt de vereffeningwijze.*

Praktijk?

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *vervolg van de procedure***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang – vervolg VI**
 - Rechtbank kiest voor gerechtelijke ontbinding → voor het vervolg wordt **vereffeningsprocedure** WVV gevolgd
 - Ontbinding van **verenigingen** – Art. 2:113, §3, lid 2 WVV *De rechtbank beveelt de **onmiddellijke sluiting** van de vereffening in de gevallen bedoeld in artikel XX.100 van het Wetboek van economisch recht.*
 - Ontbinding van **stichtingen** – Art. 2:114, §3, lid 2 WVV *De rechtbank beveelt de **onmiddellijke sluiting** van de vereffening in de gevallen bedoeld in artikel XX.100 van het Wetboek van economisch recht.*

LEGE BOEDEL – POST 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *vervolg van de procedure***
 - **Materieel toepassingsgebied: geen significante activa en algemeen belang –
vervolg VII**
 - **Ontdekking van nieuwe activa**
 - Heropening van de vereffening
 - Art. 2:105, §1, lid 1 WVV *Indien na de sluiting van de vereffening blijkt dat één of meerdere actieve vermogensbestanddelen van de vennootschap werden vergeten, kan **elke schuldeiser wiens schuldvordering niet integraal werd voldaan** de **heropening van de vereffening vorderen**.*

LEGE BOEDELS – *POST* 1 SEPTEMBER 2023

- **Gerechtelijke ontbinding in faillissementstoestand: *waarborgen***
 - Beslissing om gerechtelijke ontbinding uit te spreken i.p.v. faillissement: beroep mogelijk zoals voorzien in WVV (art. XX.109/1, lid 1 WER)
 - Vonnis dat gerechtelijke ontbinding uitspreekt is vatbaar voor **verzet** vanwege verstekdoende partij (art. 2:75, §1 WVV; art. 2:113, §3/1 WVV; art. 2:114, §3/1 WVV)
 - **Termijn?** Binnen één maand na bekendmaking BS
 - Schuldeiser die niet tussenkomt in geding, kan **derdenverzet** aantekenen
 - Zelfs indien hij zich niet beroep of fraude of geen gewag kan maken van een hypotheek, een voorrecht of enig ander recht los van zijn vorderingsrecht
 - **Termijn?** Binnen **vijf jaar** vanaf bekendmaking

MORGEN

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Lidstaten zouden verplicht worden **vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen** te voorzien die aan bepaalde normen voldoet (verschillend van een “gewone” insolventieprocedure)
 - Mogelijkheid om het toepassingsgebied uit te bereiden tot kleine en middelgrote ondernemingen die geen micro-onderneming zijn
- **Doelstelling?**
 - **Vergemakkelijken** en **versnellen** vereffening micro-ondernemingen, zodat de insolventieprocedure voor dergelijke ondernemingen **kostenefficiënter** kan verlopen
 - Gericht op **lege boedels** (maar niet uitsluitend – nl. *alle* micro-ondernemingen, *infra*)
 - Probleem in sommige **toegang** tot insolventieprocedure gekoppeld aan voorwaarde dat onderneming voldoende activa heeft (vgl. Boek XX WER)
 - Curator wordt aanzien als een belangrijke **kostenpost** in faillissementsprocedure (cfr. invoering gerechtelijke ontbinding)

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - **Personele** toegangsvoorwaarden
 - Insolvente micro-ondernemingen
 - **Insolvent**: in het algemeen niet in staat haar opeisbare schulden te betalen
 - **Micro-onderneming**: ondernemingen waar minder dan 10 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 2 miljoen EUR niet overschrijdt (laatst afgesloten boekjaar)
 - Openen en voeren van vereenvoudigde vereffeningprocedure kan niet worden geweigerd op grond van feit dat de schuldenaar **geen goederen** heeft of dat zijn goederen **ontoereikend** zijn om kosten procedure te dekken

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningsprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - **Procedurale** toegangsvoorwaarden
 - Verzoek door **SA** zelf bij bevoegde autoriteit, via **standaardformulier**
 - Verzoek door een **SE** bij bevoegde autoriteit
 - “**Bevoegde autoriteit**”: rechterlijke of administratieve instantie
 - Neemt uiterlijk 2 weken na verzoek beslissing over opening
 - **Materiële** toegangsvoorwaarden
 - Toegang kan **enkel** worden geweigerd indien
 - SA geen micro-onderneming
 - Niet insolvent is
 - Bevoegdheidsprobleem

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- **Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen**
 - **Kenmerken**
 - In de regel wordt **geen insolventiefunctionaris** aangesteld
 - Enkel en alleen indien voldaan aan twee cumulatieve voorwaarden
 - **Verzoek** door SA, SE of groep van SE
 - **Kosten** kunnen worden gefinancierd door boedel of door verzoeker
 - → Louter toezicht door bevoegde autoriteit
 - “de tussenkomst van de insolventiefunctionaris de belangrijkste kostenfactor in insolventieprocedures is en de activiteiten van deze ondernemingen gewoonlijk niet zo complex zijn dat een insolventiefunctionaris nodig is”
 - SA blijft gedurende hele procedure **in bezit van diens goederen** en **dagelijkse bedrijfsvoering**
 - Zelfs indien insolventiefunctionaris wordt aangewezen, maar dan moet bevoegde autoriteit diens bevoegdheden specificeren
 - Uitzonderingsgevallen definiëren voor beheersontneming (vgl. Boek XX WER)

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - **Kenmerken – vervolg I**
 - SA moet bij aanvang en gedurende de gehele procedure nauwkeurige, betrouwbare en volledige **informatie** over zijn financiële positie en zakelijke aangelegenheden verstrekken
 - Verzoekschrift met **lijst van goederen en schuldvorderingen**
 - Bevoegde autoriteit stelt **definitieve** inventaris vast
 - De goederen omvatten
 - Goederen die SA bezit op moment waarop vereenvoudigde vereffeningprocedure wordt geopend
 - Goederen die na indiening van verzoek tot opening zijn verworven (vgl. Boek XX WER)
 - Goederen die door middel van vorderingen tot nietigverklaring of andere acties zijn gerecupereerd
 - SE binnen 30 d. nog schuldvorderingen indienen

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - **Kenmerken – vervolg II**
 - Eens boedel en lijst schuldvorderingen vastgesteld: bevoegde autoriteit moet beslissing nemen omtrent **te volgen procedure**
 - (i) **Afwikkeling** van boedel en verdeling van opbrengst
 - Bepalen van vereffeningwijze, met openbare veiling als regel
 - (ii) **Onmiddellijk beëindigen**
 - Zonder boedel af te wikkelen
 - Enkel en alleen indien
 - Geen goederen in boedel
 - Waarde goederen < kosten verkoop-verdeling
 - Goederen volledig gedekt door zekerheidsrecht

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - **Kenmerken – vervolg III**
 - Mogelijkheid voorzien tot **schorsing middelen tenuitvoerlegging**
 - Mogelijkheid voor bevoegde autoriteit om specifieke vorderingen **uit te sluiten**
 - Verplicht **elektronisch openbaar veilingssysteem** om boedel af te wikkelen
 - Verplichte **elektronische communicatie**

VOORSTEL RICHTLIJN TOT HARMONISATIE VAN BEPAALDE ASPECTEN VAN HET INSOLVENTIERECHT

- Vereenvoudigde vereffeningprocedure voor insolvente micro-ondernemingen
 - Kenmerken – vervolg IV
 - Schuldkwijtschelding
 - **Natuurlijke personen-ondernemers** die micro-onderneming zijn
 - + **Oprichters, eigenaren of leden** van een micro-onderneming met **onbeperkte aansprakelijkheid** die persoonlijk aansprakelijk zijn voor de schulden van de schuldenaar

ZIE OOK

- G. VANDENBOSSCHE, “Weg van de faillissementsprocedure: gerechtelijke ontbinding van lege dozen in faillissementstoestand”, *Corporate Finance Lab 2023 (blog)*,
<https://corporatefinancelab.org/2023/08/24/weg-van-de-faillissementsprocedure-gerechtelijke-ontbinding-van-lege-dozen-in-faillissementstoestand/>
- PUC Willy Delva 50: Economisch recht (lustrumeditie), Sessie 4, donderdag 18 april 2024: Insolventie - Het lot van aandeelhouders in het nieuwe reorganisatierecht - Prof. dr. Dominique De Marez - Nieuwe alternatieve faillissementsscenario's: het stil faillissement en de gerechtelijke ontbinding - Drs. Gauthier Vandebossche, UGent en Prof. dr. Diederik Bruloot, UGent,
<https://gandaiusacademy.ugent.be/delva50>
- G. VANDENBOSSCHE, “Bankruptcy proceedings of empty estates: a TDABC-analysis”, Working Paper

Gauthier Vandenbossche

Assistent

Vakgroep Accountancy, Bedrijfsfinanciering en Fiscaliteit

Instituut Financieel recht

UGent

gauthier.vandenbossche@ugent.be